

FEJÉRMEGYEI NAPLÓ

POLITIKAI, TÁRSADALMI és KÖZGAZDASÁGI KÖZLÖNY.

Novam ephemeriden, cui titulus „Fejérmegyei Napló“, a vobis institutum ad catholicarum partium proposita promovenda, id equidem probamus libenter. (Az általatok a katolikusok törekvéseinek előmozdítására „Fejérmegyei Napló“ cím alatt létesített új lapot mi örömmel helyeseljük.)

XIII. Leó pápa Zichy Nándor grófnak. 1895. márc. 6-án.

Megjelen hetenkint 3-szor: hétfőn s szombaton este és csütörtökön délelőtt. <i>Kéirátok nem adának vissza.</i>	Előfizethető a kiadóhivatalban és minden megyei postahivatalnál. Szerkesztőség és kiadóhivatal: Székesfejérvár, szt.-István-tér 1.	Felolvasó szerkesztő: BONTIZ FERENC. Kiadótulajdonos: MILLER JÓZSEF.	Előfizetési ár: Egész évre . . . 6 frt — kr. Félévre . . . 3 frt — kr. Negyedévre . . . 1 frt 50 kr. Egyes szám ára 5 kr.	A 30 helyre osztott oldal helyenkint 50 kr. Bélyegilleték külön 30 kr. Nyilvántartás 50 kr. Többesziri hirdetéseknek engedmény
---	---	---	---	---

Hátralékos előfizetőinket felkérjük az előfizetési díjak beküldésére, hogy a lap expedíciója fennakadást ne szenvedjen.

A vegyes házasságok és a gyermekek vallása.

Vegyes házasságra lépők egybekelésök előtt gyermekeik vallásos hovatartozandóságát illetőleg intézkedhetnek. Ezen intézkedés felvételeivel a törvény a szolgabíró, kir. közjegyzőt és azokat bizza meg, kik ebben hivatásból tartoznak eljárni és a szükséges tudomást megszerezni.

A kérdés nem ez: Ki vagy? Hogy neveznek? A kérdés az: Az egybekelendők vagytok-e? Rendben van-e ügyetek?

Ha anyakönyvvezető, szolgabíró, kir. közjegyző, stb. egy községben vannak, úgy, hogy a polgári házasság nyomban meg is köthető, ha a házasulandók nemcsak hogy jelen vannak, hanem nyomban meg is kötik a polgári házasságot: lehetetlen, hogy az illetők a jegyesek nyilatkozatát fel ne vehessék, mert helyben mindarról tudomást szerezhetnek, a mit tudniok kell: a személyek ugyanazonosságához és a házasság megkötettségéhez ez esetben kétség nem férhet.

Más az, ha az anyakönyv más községben vezetettik. Ekkor természetesen ugyanazt a tudomást más uton kell az illető hatósági személynek megszereznie, vagy a házasulandók által megszerzettetni.

Ha az illető hatósági személyek nem ezekről igyekeznek maguknak tudomást szerezni, hanem személy ugyanazonossági tanukat követelnek, holott a személyek ugyanazonossága előttök amugy is kétségtelen, és a tanuk személyes és kölcsönös ismeretése követelésével szűkkörü ismeretessége mellett elháríthatatlan akadályt állítanak a házasulandók elé, megeshetik, hogy a különböző utasítások és rendeletek alapján eljárásuknak alakszerű kifogástalanságát bizo-

nyithatják, de az is bizonyos, hogy ezen eljárás nem ügyködés, hanem akadékoskodás. Ezzel a házasulandók megfosztatnak jogaiktól, holott azok gyakorlata volna biztosítandó.

Elég baj az, hogy a házasság megkötése és a nyilatkozat feltétele nem történhetik egy személy előtt, egy helyen és egy személy által; szükség-telen azt még az utasítások helytelen magyarázata és az eljárás fonákságával tetézni.

Zichy Nándor gróf.

Az ellenzék pártok a kormány ellen.

Ősz utóján a derek és fagyok beállta előtt legcsipősebbek szoktak lenni a legyek, mert vesztüket érzik.

A kormánypárt is, a mely különben legjobban van szervezve a mai megyei közegek által, lévén minden megyéhez egy kormánypárti kortestanya, kezd csipős lenni, mert minden önálló ellenzékieskedés szárnypróbálgatását azonnal tüzzel vassal kezdi pusztítani és minden megengedett és még inkább, minden meg nem engedett eszközzel csirájában elfojtani.

Ismeretesek a hatalomeszközei — Apponyi Albert, Ugron Gábor, Hock János és a többi ellenzéki képviselők már eléggé megismertették ezeket a képmutató házzal és az országgal.

Hiszzen a nyitrai választást is képes volt igazolni a IV. bíráló bizottság, a választási jog elkobzása pedig országszerte napirenden van. A cinizmus, amelylyel mindez történik, megfagyasztja ereinkben a vért és keblünkben a tekintély tiszteletének utolsó szemernyét is képes megsemmisíteni.

Honatyák odafent, mit miveltek? Hisz nem azért küldött fel benneteket az ország házába a nép, hogy az anarchiát szentesítsétek és a törvény iránti tiszteletet a nép kebeléből kiirtsátok!

Nem látjátok-e keleten a fekete felhőket? Nem észleltik-e Bécsben az

eseményeket, nem tapasztaljátok-e Zágrábban, hogy utál minket a horvátország nagy része? S mindezekhez még hozzájárulnak a belső villongások, melyek Hunnia terén épp úgy megvannak most, mint megvoltak Attila halálakor Ellák, Irnák és Dengezicsek testvérharcaiban.

Nem, és ezerszer nem — a mostani többséget nem szabad jövőre bevalasztani a képviselőházba. Bünei égbekiáltók, frivolitásai utálatot keltenek a népben és cinizmusa, melylyel a legszentebb jogokkal, a hazafias érzülettel, a korona tekintélyével és az ősi tradicionális intézményekkel elbánik, megérdemli, hogy minden honpolgár seprőt fogjon a kezébe és rendet teremtsen a liberalizmus által Augiász istállójává tett hazában.

Községenként sorakozzunk és bármely ellenzéki párthoz tartozzunk is, egyesüljünk, és egyedüli és legelső célunk legyen: a *liberális uralom megdöntése*.

Intelligens emberek és protestánsok ne hagyják magukat elriasztani a néppártiasság szemrehányásától, sőt ellenkezőleg a néppárt ami legerősebb kombattánsunk lesz.

Mert kitől irtózik a kormánypárt legjobban? Mindennap tapasztalhatjuk: Attól a néppárttól, a mely még csak szervezkedik, a melynek még csak egy tagja van a képviselőházban. Melyik párt a legrosszabb most az országban? A kormánypárt és annak radikális és keresztényellenes árnyalata, valamint a függetlenségi párt hasonszöru frakciója. Nohát akkor legcélszerűbb a néppárttal tartani, mert az uralmat bitorló párt, a liberalizmus ezt gyűlöli, ettől fél, mint az ördög a szentelt víztől.

Ez a sokat üldözött, hanem azért alkotmányos küzdelmében el nem lankadó párt felszólítja a polgárokat a liberalizmus elleni küzdelemre: Tette fel, ne vesztegelj — nem kufár, stréberé a hely!

Egy tisztántul protestáns.

Bevált az új rend . . .

A polgári anyakönyvvezetés „áldásait” még a következő újabbban hozzánk érkezett adatokkal tudjuk a kellő világításba helyezni. Fokozatosan adjuk értesüléseinket és kezdjük a legközönségesebb dolgon, azon, hogy a legtöbb állami anyakönyvvezető — mint ezt a jalócinak és zala-csatárinak példája is bizonyítja — teljesen járatlan teendőkben és a járatlanságot gorombasággal és basáskodással pótolja.

Már kissé furcsa és valóban megdöbbentő a botfai eset. Ott a főszolgabíró nemcsak teljesen figyelmen kívül hagyta a községi törvényt és nemcsak a képviselőtestület tudta és beleegyezése nélkül terhelte meg a közönséget az anyakönyvvezetéses dologi kiadásával, hanem arra is kényszerítette a községi bírót, hogy a saját zsebéből fizesse a költségeket. A főszolgabíró itt egyszerű zsarolást és a hivatalos hatalommal való visszaélést követett el, a melyért nemcsak fegyelmi, hanem törvényszéki büntetést is érdemelne, ha a hatalmon levő rendszer egyáltalában tisztelni tudná a törvényt és a magánvagyon szentségét . . . S ezek az emberek képviselik a törvényes hatalmat, ezek követelik meg a néptől a törvény tiszteletét! . . .

Azonban a legnagyobb botrány mégis Gödöllőn történt. Ott a hatalom liberális közegei nem régebbi törvényt sértettek meg, hanem a gyermekek vallásáról szólót és csaknem ugyanazzal a frázissal, mint azt kollegáik Duna-Adonyban, Gyurón és Sárán tették. Ez azt a gyanút kelti fel bennünk, mintha a kormány kiadta volna jelszót, hogy a gyermekek vallásáról szóló törvénynek létezését azon esetekben, mikor a házassalandók gyermekeiket a kath. vallásban szándékoznak neveltetni, egyszerűen tagadni kell, hogy így vagy protestáns

lelkész elé kényszerítsék a feleket, vagy pedig lehetetlennek tegyenek minden egyházi esketést. Így „pacifikál” a kormány, így „mozdítja elő” a vallásosságot, így „istápolja” a kath. egyházat, így nyújt példát a törvény tiszteletére. Talán jó volna ezt az ügyet is szóba hozni a képviselőházban.

Es most hadd álljanak itt értesüléseink:

Liptómege középterületén, melynek lakossága nagyobb részben lutheránus, van Nagy-Bobrócz mezővároska 1500 újszólván tiszta kath. lakossal. Ez utóbbi oknál fogva már régóta nagy száka ezen község az ottani intéző urak szemében, a kik mindent elkövetnek, hogy az omlított község lakosságát politikai jogai gyakorlásában lehetetlennek tegyék. Különösen most, midőn látják, hogy a nép bizony legkevésbé sem lelkesedik az új törvényekért és néppárti lesz. Még az anyakönyvi kerületek beosztásánál is tekintettel voltak arra, hogy minél jobban zaklathassák a nagy-bobróci kath. lakosságot. Az anyakönyvi kerületet ugyanis nem állították föl ez 1500 lakossal bíró Nagy-Bobróczon, melytől 5 pernyi távolságban még Nádasd község is fekszik, hanem a 300 tiszta lutheránus lakossal bíró Jalóc községben. Még érthető volna e beosztás, ha az utóbbi község központja volna több községnek, de Jalóc elkülönítve, újszólván a megye határára fekszik.

De nem elég ezen igazságtalanság, még az anyakönyvvezető, Baán Zsigmond is basáskodni kezd a néppel, mint ezt a következő eset is mutatja:

Házasságra akart lépni egy kath. pár s köteleseinek elogat tett egy a plébánosa, mint az anyakönyvvezető előtt. Mivel az egyik fél Kis-Bobrócon lakik, mely már a tarnóci anyakönyvi kerületbe van beosztva, a polgári kihirdetést Tarnócon és Kis-Bobrócon is keresztül kellett vinni. Történt azonban, hogy a kis-bobróci bírót, kisenki sem tanított eddig a kihirdetés mit kenti keresztülteléről, három nappal hamarabb, mint ezt a törvény előírja, szedte le a községházáról a kihirdetést, de maga a tarnóci anyakönyvvezető is hasonló hibát kö-

vetve el: egy nappal hamarabb szedte le a kihirdetést a „feleket tábláról” s így küldte el azután az okmányokat a jalóci anyakönyvvezetőnek.

Az esküvő napja már ki volt tűzve, egyházi részről semmi sem állt útjában, midőn az anyakönyvvezető az utolsó órában tudtul adja a feleknek, hogy nem „esketethi” őket, mivel nagy hibát követett el a tarnóci anyakönyvvezető a kihirdetéseknél. Mellesleg logyven mondva, még jól összeszamarazta „kedves kartársát”, ki nem ismeri a törvényeket.

Egy hét múlva végre oly kegyes volt személyesen meghívni a feleket magas színe elé a házasság megkötése végett, kik meg is jelentek foltozott, piszkos ruhában a komédiára.

Hogyan pótolta a hiányzó 3 napot, nem tudjuk.

A zalamegyei Zala-Csatárról írják lapunknak: Az itteni anyakönyvvezető még egyre keresi tekintélyét. Egyik polgártól azt követelte a minap, hogy a zuhogó esőben a harmadik falból jöven, mégis fényes esizmával jöjjen előbe. Másokkal meg gorombáskodik, a miért nem jönnek hozzá a neki alkalmas időben és a paradés ruhában. Azonban a hívek nem túsik el ezen basáskodást szó nélkül és már is többen följelentéssel fenyegettek a basáskodó állami matrikulást.

A zalamegyei járásban fokvó Botfa község még az új rend legelején egy szép reggel csak arra ébredt, hogy az anyakönyvvezetés terhei reá vannak szóva, a nélkül, hogy a községi képviselőtestület tudott volna valamit a dolgról, vagy megszavazta volna a költségeket. A főszolgabíró egyszerűen figyelmen kívül hagyta a községi törvényt, maga elő citálta a községi bírót s lefizettette vele a saját pénzéből az anyakönyvi költségeket. A szegény bíró még sem kapta vissza pénzt.

Rákóc-Csabáról írja tudóstónk: Az itteni plébániához tartozó Pécel községben két vegyes vallású pár házasságra akart lépni. A plébánián megmagyarázták nekik a gyermekek vallásáról szóló törvényt, valamint azt is, hogy az esküvők

TÁRCA.

Elveszett vőlegény.

— A „Fejérmegyei Napló” eredeti tárcája. —

Irtá: KINCS ISTVÁN.

Egy menyecskétől hallottam ezt a történetet. Különös dolgok foglaltatnak benne, az igaz, hanem azért csak tessék elhinni. S ha mégis találkozik, ki nem hiszi, az monjen el Barabásszegre Kolompár Jánosnéhoz, tanukkal bizonyítja meg az a dolgot.

Hát úgy történt, szeretettel kérem, hogy Kolompár Jánosné Vörös Eszternek hívták, minekutána Kolompár János csak akkor vetette rá szemét. Rávetette s azt gondolta, Vörös Eszter bevállanék a feleségének.

Nem sokat ceremóniázott, hanem annak rendje-módja szerint megkérte; megtartották a közfogót s azután beállították a paphoz. Annak se volt kifogása a dolog ellen. Főlrta őket s vasárnap már tudtára adta mindenknek, kiket illet, hogy Kolompár János veszi magának házastársul Vörös Esztert.

Ugyanigy cselekedett másodsor is. Hanem harmadsor — Vörös Eszter majdnem a föld alá bujt szegyenletében. No igen, mert harmadsor azt hirdette ki a pap, hogy Kolompár János ifjulegény veszi magának házastársul Pajtay Treszkát s bizonyosság okául még hozzá is tette: öv. Pajtay Elekné hajadon leányát.

A pap hát nem tévedott. Ugy volt, a hogyan kihirdette. Kolompár János elhagyta a menyasszonyát, hogy az Uristen büntesse meg érte.

Az egész templom Vörös Eszterre feldőkezett nyomban. Szegény leánynak az a harmatfőhár arca kivirágzott, mint a bazsaróza piros pünkösdi napján. A szegény minden csópp vérért arcába kergette. Egész testében remegett, megfordult s ingó-bingó lépésekkel botorkált ki a templomból.

Csak mikor egyszor már künn volt, akkor lélegzett föl könnyebben.

A templom ajtaja mellett egy kőlapon állott szent Antal. Kőből volt faragva s legáltalabb száz osztendeje mustáljára már a templomba ki és bejárókat. Régi barátja lévén a barabásszegieknek, nagy becsben is áll előttük. Egyszer, mikor a torony keresztjét a vihar leverte, szerencsétlenségére éppen szent Antal fejét találta esésében s a fejét nyomban elválasztotta törzsökétől. Hanem a barabásszegiek azt a fejét újra visszatették s hogy annál biztosabban álljon rajta, darab vasat illesztettek beléje és szent Antal megint a régi szent Antal volt.

Szegény Vörös Eszter bánatos pillantása erre a szoborra esett elsőben, hogy a templomból kilépett. És a szentnek mind a két szeme is jósgos tekintettel függött azon az olhagyott menyasszonyon. Eszter legalább úgy érezte. Azért a helyett, hogy hazafutott volna, szinte akaratlanul odaborult szent Antal elé s átkarolta mind a két lábát. Szó nem jött ajakára, csak vérző szíve panaszkodott. Hanem hát szent Antal azt is meg tudja olvasni, mit a bánat szívénekbe irt.

Tetszik tudni, szent Antal a kárvalottak pátrózusa. Ha valamit elvesztettél, eredj el hozzá, vagy főháskodjál annak a rendje és módja szerint, meglásd segít rajtad. Előteremtí, ha mindjárt a Duna énekéről is.

És lám, egész Barabásszegem nem volt különb kárvalott teremtés Vörös Eszternél. A vőlegényét vesztette el szegény. Öreg oka volt tehát, a miért szent Antalhoz forduljon. Ha az meg nem keriti neki újból azt a hűtelen Kolompár Jánost, akkor talán Vörös Eszter maradhat mindörökkön örökké.

Buzgón imádkozott a boldogtalan leány s fájó szíve megkönnyebbült, mintha valami azt sugta volna neki, hogy nem imádkozott hiába.

Pedig szegény Eszter bizony hiába imádkozott. A pap másodsor is hirdette Kolompár Jánost Pajtay Treszkával. A második hirdetés után elmúlt még vagy öt nap . . . még kettő és hirdetik harmadsor; utána nyomban talán meg is esküszik avval a céda fehér néppel és . . .

S mi lesz akkor Eszterrel?

De mi lenne? Hát hoppon marad.

Hanem nem addig van az. Vörös Eszter abba olyan könnyen bele nem nyagszik. Csinál & a lakodalom napján olyan forradalmat, hogy skandalumnak is beválik. Azaz, hogy addig még kikaparja Pajtay Treszkának mind a két szemét s szent Antallal is le akar még számolni.

Utóbbin kezdte a dolgot.

Kétségbeesésében elrohant a templomhoz, megállott a szobor előtt s hangosan kérdezte tőle:

— Hát nem adod vissza a vőlegényemet?

Hanem szent Antal néma maradt. S némaságával mintha még szemrehányólag is fogadta volna a haragos leányt. Merve szeméit legalább szigoruan függesztette Eszterre.

katholikus templomban csak egy tarthatnak meg, ha a házasulandók a gyermekek válására nézve egyezséget kötnek s ezt a plébánosnak bemutatják. A házasulandók kézségek voltak mindent megtenni. Elmentek tehát Gödöllőre a főszolgabíróhoz, ettől a járásbíróhoz, ettől a közjegyzőhöz. Ezek az urak pedig azzal utasították el a feleket, hogy: „Olyan törvény nem létezik, olyatők nem ismernek, ez nem más, mint papi zaklatás s ha a kath. pap nem adja magukat össze, menjenek a református paphoz, vagy pedig elégedjenek meg a polgári házassággal.” Ilyen „utasítást” kaptak szegények a községi jegyzőtől is. Az illető jegyesek, a kik esküvel is készek a fentieket megerősíteni, végre is, minthogy a ref. paphoz menni nem akartak, kénytelenek voltak beérni a polgári „esketéssel”, más szóval: vadházasságban élni.

Ezen utóbbi esethez hasonlók történetek még az esztergomgyeji Karva községben és Munkácson. Ujra kérjük tehát nemcsak azon híveket, kiket a hivatalos körök a fent leírt törvénytelen módon visszautasítanak, hanem különösen a papokat, hogy a polgári tisztviselők minden egyes tulkapását egyenesen a belügyminiszternél jelentsék s azonfelül az illetékes megyéspüspökökhöz is forduljanak panaszaikkal, a kik, mint azt egy püspök már meg is tette, bizonyára szorgalmazni fogják a jelzett jogtalanságok megtorlását.

A kaiserparagraf.

(*) Csütörtökön lett elválaszolva azon interpelláció, melyet Polonyi intézett az igazságügyminiszterhez Krieghammer lovag közös hadügyminiszternek a katonatisztek nőszülése tárgyában kiadott rendelete miatt. A kérdés akkor nagy vihart támasztott a parlamentben, mivel a meginterpellált miniszterek helyett Fejérváry br. akart válaszolni, és ezen választ Bánffy br. erőnekejével tudomásul is akarta vétetni a t.

Hanem a szegény leány se hallott, se látott. Megtört szive bosszu után lihegett. Föllépett a kőtalapzatra, vaskézrel ragadta meg a községi fejt a egy csavarással a forgó körül megfordította a fejét.

Vissza se nézett, csak elrohant azután. Másnap épen szombat volt: Kolompár Jánosnak dolga akadt a templomban. Mielőtt belépett volna, ösztönszerűleg odatépett szent Antal elé s imádkozni kezdett. Pontos lépésre szánta el magát: a házasság nem gyerekjáték, jó, ha az emberfia ilyenkor kikéri a szentek segítségét.

És Kolompár János elmondta, hogy hát izé az igaz, hogy már Eszterrel kihirdette magát, de meggondolta a dolgot, Trezka talán mégis jobb lesz az ő hitestársának, — azért csak nem fognak az égben megharagudni rája.

Föltekintett. Hanem ebben a pillanatban ijedt kiáltás futott ki a száján. Egész testében remegni kezdett. Fölugrott és elrohant. Szent Antal elfordított fejével állott előtte, attól ijedt meg a legény annyira.

Szive dobogott, hangosan szólt, mint mikor az öregharang oldalát verik a szívével. Nem találta helyét egész nap. Az emberek azt hitték, megfogyatkozott a sütnivalójában. Mert hát különben egészséges ember mit fázik báránybélésű bokaesben annyira, hogy szüntelen a fogát veri össze?

Hej csak megmondta volna Kolompár János az igazi okát, majd hiszen a többi is összeverte volna a fogát ijedtében. Hanem ugy! Mit tegyen? szólni csak nem szólhat. Ha a falubán meg tudják, mi történt vele, akkor keresztet vet mindenki magára, a kibe az után csak belebotlik.

házzal. Erdély igazságügyminiszter, aki akkori kotnyeleskedésével elrontotta a tervet azóta már átment a kadiumi igán, s nem csekély önmegtartózkodást gyakorolt, midőn újólag a fogs kérdés megfajtásába fogott. Mert hisz a rendeletet elmagyarázni lehet, de nyilvánvaló éleztet, hogy t. i. a hadseregben csak az egyházigazgatók között házasságok birjanak továbbra is érvényesül — letagadni nem lehet. E szerint hangzott tehát a miniszteri válasz is, hogy a kormány is úgy magyarázza, hogy neki tetszik, meg a hadügyminiszter is úgy magyarázza, hogy neki tetszik.

Mi ahhoz, hogy a hadügyminiszteri rendelet törvényes-e vagy sem, nem szólnok hozzá. Mert a hol a kormány mutat utat a törvények félremagyarázására, és a gyakorlatban a törvény csak addig törvény, a míg az a pártérdeknek megfelel, ott hiába keressük a jog és igazság iránt való érzéket és a törvények iránt való tiszteletet.

Hanem, ha a felvetett kérdésre meg akarnánk felelni, akkor első sorban is azt kérdeznék, hogy törvény szerinti történet-e a polgári házasság és anyakönyvek életbe léptetése, törvény szerint járt-e el a kormány a választási lajstromok összeállításakor és a nyitri választás verifikálásánál?

Addig tehát, míg ezen kérdések el nem dőlnek, a hadügyminiszter rendeletéből azt látjuk, hogy ő sokkal több súlyt fektet a hadsereg tekintélyére, az erkölcsiségre s a vállalás fontosságára, minthogy azt a liberális frázisok diadalmaért kockára tegye. Ezzel mutatta meg különben azt is, hogy mi a véleménye tulajdonképpen a hadsereg intéző köreinek az egyházpolitikai reformok minéműségéről. Azért tehát midőn Bánffy ott a nyilvános ülésen inzultálta miniszter kollegáját, olyan formán cselekedett csak, mint a svábok az asztal körül egymást kezdik nyakon verni mondván: Gibt's weiter! Krieghammer Bánffynak, Bánffy Erdélynek. Erdély Fejérvárynak és így tovább. Orvendetes esemény tehát, hogy oly hamar felismerték a hadseregben a magyar liberalizmus destruktív munkáját és hogy ezen szellemtől megmentsék a hadsereget, máris gondoskodnak a tábori lelkészek szaporításáról is, egyik temesvári lapban pedig azt olvassuk, hogy

Hanem Vörös Eszternek sem volt egész nap békesége. A fölindulás első pillanata után elkövetkezett a megbánás peree. Lelkiismerete furdalta, hogy rosszat tett, a miért szent Antallal olyan szentségtörő kegyetlenséggel elbánt. Mert hát tehet az róla, hogy Kolompár János gazember, hogy olyan hülsen módra a faképnél hagyta?

Jóvá akarta tenni hibáját. Elsomolygott, hogy senki se látta, a templomhoz. Föllépett újólag arra a talapzatra s visszafordította a szobor fejt. Az után letérdelt s bánatos szívből fakadó imával kért a szenttől bocsánatot.

Ebben a pillanatban valaki átkarolja s csókot nyom a lány homlokára. Eszter megrémül, nem tudja mi történik vele, hanem tisztán kiveszi a szavakat:

— Bocsáss meg, Eszter! — mindenre kérlek, bocsáss meg! Mondd, szeretsz-e még? Akarsz-e a feleségem lenni?

Kolompár János volt, a ki beszélt. Az került ide, az látta, hogy szent Antal Eszter elől nem fordítja el a fejt, hanem nézi a maga néma s mégis hangosan beszélő jószágos szemével.

Minden bűnét megbánta egyszerre. Jóvá akarta tenni hibáját. Azért karolta át a leányt, azért kérlete, azért nyomott csókot tiszta homlokára. Csak arra volt kíváncsi, hát most nem fordítja-e majd el a szent fejt.

Hanem szent Antal mezdulatlanul állott. Még a kezét se mozdította volna, akkor bizonyosan áldását adta volna az új párra.

Kresztanek őrnagy, az ottani kadet-iskola parancsnoka, 12 fészületet helyzetett el az iskolában ünnepélyesen, hogy a növendékekben a vallás iránt való fogékonyságot nevelje.

Szomorú szatirája sorsnak, hogy ugyanakkor még a polgári életben úgy az iskolából, mint a közintézetekből mindent eltávolítanak, ami Istenre emlékeztetne. Hány-szor kell még ezzel a rendszerrel Gib's weiter-t játszani, hogy már egyszer észre térjen?

Apponyi beszédei.

(1000-r) Most jelentek meg Apponyi politikai beszédei, melyeket a nemzeti párt illusztris vezére két évtized alatt a parlamentben és azon kívül is elmondott. A beszédekben ugyszólvá az utolsó husz év története van megörökítve, mert hisz alig volt politikai kérdés, melyet Apponyi éles esze elemeire nem bontolt volna. Hogy voltak kérdések, melyek csak Apponyi rostáján keresztül jutottak a törvényházba, voltak eszmék, melyeket Apponyi szuggerált a sorvadó liberalizmus államférfiaiba: az tagadhatatlan, sőt talán ha teremő lelkével nem áll az ellenzék élén, lehet, hogy az a beteg liberális fantom már régen kimult volna az élők sorából; pedig lehet, hogy Apponyi épen az ellenkezőt tulajdonította szónoklatainak.

A beszédeket ő maga kommentálja előszavában, a melyben mentegeti azok alaki fogyatkozásait, de annál több súlyt tulajdonít azok benső tartalmának, jöllehet Apponyi beszédei külső alakra nézve is mindig a tökéletesebb parlamenti beszédek közé sorolhatók. Az bizonyos, hogy habár Apponyi sokszor taktikázott, ja különböző politikai áramlatok kedvéért és különösen a pártjában létező diszidens felfogások között, egy vezéreszme mindig végig vonult beszédjein, t. i. a nemzeti érdekeknek saját legjobb felfogása szerint való védelmezése. És ez az ő zseniális egyéniségének oly kimagasló pontja, mely személyének tekintélyt és tiszteletet, működésének pedig elismerést biztosít.

Lapunk is többször foglalkozott már Apponyi szónoklataival és elveivel, melyeket habár sok tekintetben nem tehetünk is magunkévá és talán ezen ok miatt a napi kritika erősebb szavait vettük is alkalmazásba, de sohasem volt szándékunk bármit is letagadni azon tiszteletből, melylyel a nemzet viseltetik a nagy tehetségek iránt. Azért említjük föl e körülményt, mert lapunk hétfői vezércikke, mely Apponyi mult szombati beszédjével foglalkozik, némely politikai körökben azon benyomást keltette, mintha mi személyes antagonizmusban állanánk Apponyival. Ennek kiegyenlítésére közöljük Zichy Nándor grófnak lapunk szerkesztőjéhez intézett következő sorait:

Sajnálom azt, a mit a lap Apponyi politikai jelleméről mondott, és mindazt, a mi Apponyi tisztelt személyét kellemetlenül érintheti; de viszont sajnálom azt is, hogy Apponyival a vám- és kereskedelmi szövetség dolgában nem értettek egyet.

Zichy Nándor gróf.

Egyébiránt azt óhajtuk, hogy a beszédegyűjtémey ne jusson a könyvtárak poros polcaira, mint ez fájdalom a legtöbb komoly munkával történni szokott, — hanem tanuljon és okuljon is belőlük a nemzet. A

két kötet beszéde Singer és Wolfner cég kiadásában jelent meg Budapesten és ára 19 ft.

BELFÖLD.

— **Az orsz. zsinat és a papság.** Ujabbán a mágócsi és zólyomi esperesi körületek papsága nyilatkozott az orsz. kath. zsinat megtartása mellett.

— **A győri néppárti nagygyűlés** nagyszabásúnak ígérkezik. A dec. 5-én a vigadóépület nagytermében tartandó gyűlés szónokai lesznek: Zichy Nándor gróf, Tomor Ferenc ny. tanár, Rakovszky István es. kir. kamarás, nagybirtokos és Molnár János apát, a néppárt központi irodájának főnöke. Gyűlés után díszvendég lesz. Mint értesültünk, meggyeszerző élénk örömmel fogadták a néppárti gyűlés egybehívásának híreit, s „számtalan közönség választói jelentkeztek a részvétellel. Győrtől csupán több mint félezer azok száma, kik a nagygyűlésen meg fognak jelenni. A vidékiek részvételével imponánsnak ígérkezik a gyűlés, melyen a fővárosi sajtó független része is képviselteti magát.

— **Res Strigoniensis cím alatt röpíratot** kapunk, melynek ábrái szerzője szokatlan hűvel megkritizálja a „Magyar Állam” támadásait Vaszary Kólos hercegprímás ellen. A fűzet mellátására, (ha ugyan ennek nevezni lehet) még visszatérünk, most csak annyit említenek meg, hogy a „Pesti Hírlap” nov. 21. száma a néppárt közp. irodáját gyanúsítja a hercegprímás ellen intézett hírlapi támadások szerzőjének. Molnár János a néppárt központi irodájának vezetője a legerélyesebben óvást emel ezen támadás ellen és kijelenti, hogy sem a néppárt, sem a központi iroda soha sem közölte sem közvetlenül nem támadta meg sem az egyházi tekintélyeket sem, a hercegprímást.

— **A stomfai választás.** Pozsonyból jelentik lapunknak, hogy onnan tegnap este a stomfai kerület egy 45 tagú küldöttsége Budapestre utazott, felajánlani Latkóczy államtitkárnak a mandátumot. **A küldöttség tagjai között Tadda János hidegkúti plébános is van.** Az antiszemita „Westungarischer Grenzboten” és a zsidó „Pester Lloyd” egybehangzó jelentései szerint a kerület kath. papságának nagy része Latkóczy pártján van. Erre a tömeges Hasskó-imitációra még visszatérünk.

— **A protestánsok a népiszkolák államotitása ellen.** A mily „lelkessedés-sel” üdvözölték annak idején protestáns hazánkban a kath. népiszkolák államotitásának Csanádmege által felvetett „eszméjét”, oly élénken tiltakozik most a protestáns népiszkolák államotitása ellen. Bizonyítják ezt a Debrecenben megjelenő „Orállo” c. protestáns lap következő sorai;

„Arra figyelmeztetjük protestáns hitfeleinket, hogy vegyék ugyan igénybe a tantói fizetések 300, illetve 400 forintra kiegészítése végett az államsegélyt, de egyetlen protestáns népiszkolát fel ne adjanak. Ne engedjék a protestáns iskolaügyet lépésről-lépésre kisajátíthatni”

— **Interpellációk, elválaszolása.** A kormány a t. ház esütörtöki ülésén egy esomó interpellációra választott s ezzel a botránnyok egész sorozatát keltette. A legártatlanabb Bánffy báró válasza volt Hellynek a keleti bony. talakra vonatkozó kérdéseire. A nemes báró nem mondott semmi újat s a külügyminiszter diktandójára csak annyit konstatált, hogy komoly baj, hogy a szultán mozgósít, és hogy a hatalmak a keleti statusquo fentartása dolgában egyöntetűen fognak eljárni. Utána Erdély igazságügyminiszter adta meg famózus választát a közös hadügyminiszter házassági rendelete dolgában. Ez a rendelet, nygmond, nem sérti?) a polgári házaesség

elvét. Polónyi interpelláló ennek ellenkezőjét bizonyítván be, a többség a választ tudomásul vette. A vitás tengerszem ügyében adott választ után Perczel belügyminiszter választott Hock Jánosnak a csongrádi választásra vonatkozó interpellációjára. Azt állítja, hogy az ottani bizottsági választás törvényesen folyt le és hogy Mátéffy Kálmán fősztolgabíró, a ki Sima Ferencet brutálisan inzultálta, azért nevezte ki újra, mert büntetését már kiállotta. Ezen hallatlanul frivol válaszra felzudult az ellenzék, Hock heves replikában kijelentette, hogy ezt a választ nem veszi tudomásul, Károlyi István gróf pedig közbekiáltott: Ez piszkosság! Majd a nógrádi alispán választás botránnyos előkészületeire került a sor, de még a választ előtt majdnem az ellenzék kivonult a tereméből, a mire az ily módon inzultált miniszter csak annyit válaszolt, hogy — majd máskor válaszol. Szilágymegyében is basáskodtak a liberálisok a tisztviselő jelölés körül. Erre névze Helly interpellált s a belügyminiszter itt csak nagy zaj közepette jelenthette ki, hogy Szilágymegye főispánja helyesen járt el. A többség természetesen tudomásul vette az összes válaszokat.

— **Darányi Ignác földmívelésügyi minisztert** a budapesti II. kerület újra képviselővé választotta.

A költségvetési vita

A költségvetési vita legutóbbi hét napjának legfontosabb eseménye az, hogy Lukács pénzügyminiszter a képviselőház tegnapi ülésén tényleg benyújtotta a három hónapra szóló indennity-javaslatot. Ezzel újabb tápot nyer az ellenzék azon nézete, hogy a kormány a költségvetést már nem a jelen országgyűléssel szándékozik megszavaztatni, hanem az indennity megszavazása után folszlatja a képviselőházat és januárban, februárban vagy márciusban új választások elő állítja az országot. A cinizmus netovábbja kell ahhoz, hogy a kormány a millenium, a béke nagy nemzeti ünnepe előtt választási harcokba kergeti az országot, de ha a kormány ugy akarja, ám legyen, és ha a kormány, a mint azt a jelek már előre sejtetik, a törvénytíprás, a terrorizmus minden eszközét fogja belevinni a harcba, az ellenzék nem fog ettől visszariadni. legfeljebb annyi történhetik, hogy egyes liberális függetlenségek alkura lépnek a kormánynyal, de a nemzet, a nép majd le fog számolni ezekkel is. Mi nem felünk az új választások Erdélyben is előre vetik árnyékukat, a mennyiben az erdélyi románok elhatározták, hogy kilépnek eddigi passzivitásukból s már a legközelebbi választásokban tevékeny részt vesznek és a kormány ellen fordulnak.

A költségvetési vitáról folytatólagosan ezeket közöljük:

A esütörtöki ülésen Kemény Pál (függetlenségi) elkövette azt az akrobatasztiklit, hogy egyszerre szidta a néppártot és adta a nagy katolikusok. Ismerjük már az effőle katolikusokat. A költségvetést különben nem fogadja el. Mérey Lajos keményen megtámadja a kormány mezőgazdasági politikáját, párt-uralmát, választási visszaéléseit, majd lelkesen magasztalja Apponyit s végül kijelenti, hogy a költségvetést nem szavazza meg.

Pongrácz Károly (kilépett) rendkívül heves támadásokat intéz a kormány ellen. Az őszinte megbotránkozás hangján kifejti, számadatokkal is igazolja, hogy a kormány a felvidék csak azon kerületeiben folszotta meg a polgárok nagy tömegét választási joguktól, a melyek ellenzékiek, míg ellenben a kormánypárti kerületekben emelkedett a választók száma. Pedig a jogaitól megfosztott tót nép hazafias. A fuzió törekvésekről nyilatkozván felolvassa a Pesti Naplónak Szapáryt gyalázó cikkét és kijelenti, hogy ő a történet után nem lép be a kormánypártba. Végül határozati javas-

latot terjeszt be, mely szerint a választási jogfosztások megvizsgálására parlamenti bizottság küldessék ki.

A tegnapi, pénteki ülésen Szederkényi Nándor a legnagyobb megelégedéssel üdvözölte Pongrácz Károly beszédét és határozati javaslatát, a választások, a parlamentárizmus meghamisításával vádolja a kormányt, majd azt mondja, hogy a kormány a mostani költségvetésben is folytatja a Potemkin-falvak előállítását. A kormány politikája a leszerelés, a lefokozás politikája. Nem szavazza meg a költségvetést. Beöthy Ákos a baloldal zajos tetszése mellett határos beszédben kemény bírálat alá veszi a költségvetés politikai és közgazdasági hátterét. Polemizál Perczel Dezővel és Láng Lajossal és azt mondja, hogy a kormány politikája a leszerelés, az amputáció politikája. A miniszteri és főispáni nyugdíjak haszontalanok, a vicinális vasutak egész halmaza csak pártérdeket szolgál. Szatirikusan beszél a rebach-lovagokról és kifejti, hogy Apponyi az egyházpolitikában nem jött magával ellentétbe. Apponyinak teljesen igaza volt, midőn azt mondta, hogy a kormány nem a 67-es, hanem a 75-ös alapon áll. A jelen rendszer elveivel, embeivel együtt lejárta magát. Nem fogadja el a költségvetést.

Péchy Tamás soha sem táplált az ország jövője iránt oly kevés reményt, mint most. Kéri az adóreformot, de ne legyen az elrejtett adóemelés. A 67-es alapon lehet felvirágoztatni a hazát, csak igaz hazafisággal kell cselekedni, de ez a kormányban nincs meg. Szapáry Gyula gróf eszméje nem fuzionak, hanem új pártalakulásnak nevezhető. A kilépettek nem fognak visszatérni a kormánypártba, mert abban nincs férfi, a ki képes magához vonzani egy nagy pártot. Beszél a választási visszaélésekről s az egyházpolitikáról azt mondja, hogy az sérti a protestánsok autonómiáját. A közigazgatás inkább maradjon ugy, a mint van, mintsem oly kormánynak, mint a jelenlegi, megszarvazzassék az államosítás. A költségvetést nem fogadja el. Ülés végén Lukács pénzügyminiszter betereszti az 1896. év első negyedére szóló indennity-javaslatot.

Telefon-jelentések.

Budapest, nov. 23.

— **A képviselőház** mai ülésének napirendje előtt Olay Lajos fel akart szólni a horvát képviselők mentelmi ügyében. Hosszu vitakozás után, melynek folyamán kitűnt, hogy a t. ház határozatképtelen, a miért fél órára fel kellett az ülést függeszteni, a többség nem engedte meg Olaynak a felszólalást.

Azután egy esomó vicinális vasuti javaslatot szavaztak meg. Erdekes felszólalás itt csak Patáki Samu volt, ki a nagy-lomnic-tátra-lomnici h. é. vasut tárgyalásánál a hazai fürdők támogatásáról beszélt.

A kérvények 21. sorsjegyzékének tárgyalása folyamán rendkívül sokan szólaltak fel. Vasmegyének a katonai beszállások és a hadgyakorlatok által okozott károk megtérítése tárgyában beadott kérvénye hosszú vita után kiadatott a honvédelmi miniszternek.

A Szent-István király szobrának Székesfejérvárott való felállítására az Arpád királyának megjelölése tárgyában beadott kérvények az irattárba helyzetnek, ellenben a Mátyas király szobrára vonatkozó kérvények kiadatnak a miniszterelnöknek.

A vidéki városokban építendő házak adómentességére vonatkozó kérvények pártolólág kiadatnak a pénzügyi miniszternek.

Ülés végén Sima Ferenc meginterpellálja a belügyminisztert a megyei tisztviselők szavazata tárgyában a megyei választásoknál.

Hock János országos képviselő a „Magyar Állam” ma esti számában nyilatkozatot tesz közre, melyben a „Pesti Napló” által ellentétezté támadással szemben kijelenti, hogy valamikor beállott ugyan a szabaddóművészek közé, de ki is lépett és hibáját pro foro interno jóvátette és az egyházi elégtételt is elvégezte. A mennyiben azonban a páholyba való belépése a kath. egyház szempontjából botrányt kelt, ezt pro foro externo is jóvátenni kívánja és ezt egyházi hatóságánál már be is jelentette.

TÁVIRATOK.

Szombathely, nov. 23. (Erod. táv.) Stegmüller Károly püspöki helynök a hó 25-én mondja aranymiséjét Nagy-Mária-Cellben. Az érdemekben gazdag főpapat jubileuma alkalmából már eddig is számosan üdvözölték.

Bécs, nov. 23. (Erod. táv.) A „Pol. Corr.” szerint Ferenc Ferdinánd főherceg, a beteg trónörökös a telet Egyiptomban fogja tölteni, a hová már a jövő hét elején utazik.

KÜLFÖLD

Uj bitorosok. Rómából jelentik nekünk: A hétfőn a hó 25-én tartandó titkos konzistoriumban XIII. Leó pápa bitorosokká fogja kinevelni: *Sembratovicz* Szilveszter leMBERGI érseket, *Satolli* Ferenc e. lepantói érseket és észak amerikai pápai nunciust, *Haller* János salzburgi érseket, *Cascajares y Azara* Antal Mária valladoli érseket, *Gotti* János Mária petrai e. érseket és braziliai internunciust, *Boyer* János Péter bourgeois érseket, *Pervaud* Adolf Lajos Albert autuni püspököt, *Cassannas y Pages* Szalvátor-urgeli püspököt és *Manara* Achilles ankonai és unctionai püspököt. Az új bitorosok között van: 2 osztrák, 3 spanyol, 3 olasz és 2 francia. Agliardi bécsi nunciust nincsen közöttük s minthogy Rovertera gróf visszatért a Vatikánhoz, ez a két tény csattanósan bizonyítja, hogy Agliardi marad Bécsben, a magyar kormány pedig keresheti „elégítőlet” bálhol, csak Rómában és Bécsben no.

Városi és vidéki hírek.

A herceggímás és a néppárt. Minden kommentár nélkül közöljük a Fenyvessi Ferenc-féle „Magyar Ujság” esütörtöki számából a következő sorokat: „A legutóbbi napokban több (liberális Szerk.) napilap írta, hogy a pozsonyi kath. kaszinó a néppárt elveit propagálja s Vaszary Kolos bitoros érsek, herceggímás, e miatt levelet íratott a kaszinónak, hogy a politikába ne avatkozzék. Erre nézve dr. Oroska, a pozsonyi kath. kaszinó elnöksége novében nyilatkozatot tesz közre, a melyben kijelenti, hogy a kaszinó politikával nem foglalkozik, a néppárt és a kaszinó között semmiféle politikai róció nem létezik és a herceggímás a kaszinóhoz semmi ilyenfajta levelet nem intézett.”

József főhercegek Wörishofenben. József és József Ágost főhercegek, a kik a regonsburgi keresztelő után Wörishofenbe utaztak és — mint nekünk onnan írják, — a legjobb egészségnek örvendenek. Ő fenségüknek nagyon jót tesz a Kneipp-kúra és sokáig fognak Wörishofenben maradni. Klotild főherceggasszony és leánya Mária Dorottya főhercegnő, a kik Szirmay grófnő udvarhölgy kíséretében a főhercegekkel együtt jöttek oda Wörishofen megtekintésére, a hó 19-én Tegernseebe utaztak, onnan Regensburgba s a hó 21-én Bécsbe érkeztek.

A városi közgyűlése. A holnapután, a hó 25-én tartandó városi közgyűlés rövid tárgysorozatából ezeket közöljük: A földm.velőségi miniszterium vezetésében történt változás bejelentése után Tóth István főjegyző bemutatja az 1896. évi legelőb adófizetők névjegyzékét, valamint a választott bizottsági tagok sorában történt változásokról szóló jelentést. Következnek a városi tanács előterjesztései az alsóvárosi szörühelyek bérbeadására és a légszuszogár eladása tárgyában kötött szerződésre vonatkozólag, majd a kiadó-hivatal jelentése a tobak-úca szabályozása folytán eladandó terület tárgyában. Ezt követik a városi tanács előterjesztései a városház építése és Perényi Béla városi tanács szabadságoltatása tárgyában. Néhány személyes jellegű ügy után következnek: A polgármester jelentése a mezőgazdasági összeírás, a tanács előterjesztése az amerikai szőlőtelep bérlőinek kérelme, a női kereskedelmi szaktanfolyam céljaira használt tanterem fűtésére fűtőanyag utalványozása és végül a vezető-tanítók fizetésének megállapítása tárgyában. A közgyűlés ilyen formán előreláthatólag igen rövid lesz. Feltűnő, hogy az a nyakönyvvezető s ügye nem szerepel a tárgysorozatban, holott már a legutóbbi közgyűlés elhatározta erre vonatkozólag, hogy az anyakönyvi hivatalban létező és Keresztos Ignác anyakönyvvezető által el is panasztolt bajok dolgában orvoslást fog kérni a belügy-minisztertől.

Dr. Steiner Fülöp magyóspüspök előreláthatólag a hó 25-ig marad Wörishofenben, a hol nagy sikerrel használja a Kneipp-kurát.

Vörösmarty Mihály emléke. A „Vörösmarty kör” a nagybáltól születésének évfordulóját ünneplendő, f. évi nov. 30-án felolvasó estélyt rendez, mely előreláthatólag igen finyesen fog sikerülni, mert — a mint értesültünk, — a kör igazgatójának kérelmére Jaka b. Ödön, a Kiszfalud-társaság és a cisztercita rend egyik legképzettebb, legrokonszenvesebb tagja, dr. Horváth Cyril, ki mint magán-tanár a budapesti tudományos egyetemen is előkelő helyet foglalt el, — fogják szelenni természetével az ünneplést élvezetessé és vonzóvá tenni. — A felolvasások címe a legközelebb széküldendő meghívókban és lapunk legközelebbi számában lesz megjelölve. Ez alkalommal a „Vörösmarty kör” ünneplésén az érdeklődő nagy közönség is részt vehet, a mennyiben belépti-jegyeket a kör igazgatója, Veressy József ügyvéd nem tagoknak is szivesen bocsát rendelkezésre, ha ezéért f. hó 28—30 napjain d. e. 9—12 és d. u. 3—5 óráig hozzá fordítanak. (Körház-utca 1. sz. Fejérmegyei tanácsképzőint. épületének 1. emelén levő irodájában.) A felolvasást hölgyek részvételével bonyolítják le, az ebben részt vevő kislányok az aláírás irat a kör helyiségében f. hó 29-ig bezárólag aláírhatják.

Visszatérés. Ráckevevől értesítik lapunkat, hogy ott a hó 17-én Sós Szűcske urhölgy visszatért az egyedül üdvözött kath. egyház kobebe. A hitvallást: Kneizis József kezeibe tette le s az egyházi szertartás után fekete gyászruhában jelent meg az állami anyakönyvvezetőnél, hogy Humayer Antal gyártulajdonossal házasságra lépjen.

Cecilia-mise. Holnap, vasárnap, mint szent Cecilia, az egyházi zene és ének védszentjének ünnepe a székesegyházi ének és zenekar a Mayer Károly kanonok jótékonyága folytán ujonnan beszerzett nagy orchestrális ünnepi misét, König Thaddeus kiváló egyházi zeneszerző A-dur miséjét fogja Kneifel Ferenc székesegyházi karnagy vezetése mellett előadni. Közreműködnek a kórus alkalmazottjain kívül városunk nagy számú tehetséges zenekedvelői és a színházi zenekar fuvó hangszereket kezelő tagjai. E mise, mely a regonsburgi „Verens-Katalog”-ban foglalt zeneművek, legjelősebbel közé tartozik, klasszikus voltánál fogva megérdemli azt a fűrészséget, melyet az egész kórus megtanulására fordít. Felhívjuk

a kath. közönséget e zeneszeremény meghallgatására, mely holnap délcélőtt 9 órakor fog a székesegyházban előadni. A magán-részeket éneklék: Rostagni (Főgel) Karolina (soprano), Hauptmann Anna (alto) urhölgyek, Vogl Alajos (tenore) és Wagner Ferenc (basso) urak. Betétképen előadásra kerülnek Gradualéra Richtertől „O Salutaris hostia”, melyben a hegedű szólót Hermann Ede fogja játszani és Offertóriumkor Rostagni Karola urhölgy Liszt „Ave maris stella”-ját fogja orgona kíséret mellett énekelni.

Ismét egy „a mi népünk”-ből. A fővárosból néhány nap óta eltűnt Lindenbaum Manó tőzsedeügynök, aki ezeltársát Rosenfeld Adolf gabonakereskedőt és több más céget mintegy 20.000 fr. értékig megcsalta. Lindenbaum a börzén, legutóbb nagy összegűt veszített el s kevéssel székesé elött 5000 forint differenciát fizetett ki. A rendőrség elrendelte a nagy hazafi körözését.

Eljegyzés. Gyurikovich Góza volt felső-töbörzűki, jelenleg őrsi tanító eljegyezte magának Somlyay Margit kasszonyt, Somlyay József árvaházi igazgató leányát Budapesten.

Szegény gyermekek felruházása. A polgári leányiskola dísztermében a hó 21-én a székesfejérvári jótékony egylet megható örömműpet rendezett a szegénysorsú iskolás gyermekek részére. Délután 3 órakor 23 fű és 27 leánygyermek az egylet által ajándékozott téli ruházatban, a hálá öröm érzetével sorakoztak a terembe, hol az egylet védőnő Szőgyény-Marich Julia, a tisztikar, választmány, az egylet és a városi tanhatóság tagjai igen nagy számban voltak jelen. Király Mihály IV-ik osztály tanuló az egylet áldásos jótékonyaságait hálá érzetel mondott köszönetet maga és társai nevében, mire Alaghy Desző iskolaszéki elnök meleg szavakban nyilvánította köszönetét az egylet nemes irányi törekvéseért. Erre Szőgyény-Marich Julia védőnő a következő beszéddel válaszolt: „Egyletünk kiválóan kedves mozzanata évről-évre bizonyára az, midőn jövevőink s a város mélyen tisztelt összes közönségének áldozatos nagylelkűsége folytán, — szegénysorsú iskolás-gyermekeket ruházattal ellátva, azokat a beköszönő téli napok kemény hidegétől némileg megóvni szerencsése lehetünk. A megajándékozott növendékek ártatlan öröme élénk vizsgálódást kelt lelünkben s finyes jutalmat nyújtunk ezen kívül is csakély fáradozánkért, az ament elhangzott, oly megható szép szavakban nyilvánult szíves elismerésben, melyért fogadjuk fűtészéltendő iskolaszéki elnök ur, a székesfejérvári jótékony választmánya, valamint a felruházást eszközölt bizottság és annak elnök Schmetzer Nándorné urhölgy ó nagysága nevében legszíntébb köszönetünket, — azoni, e helyen is ünnepelesen ismételt igérünk szerény tolmácsolásával, miszerint egyletünk, illetve városunk szegényei érdekében munkadatalul és lehető sikeresen közreműködni ezáltal is nem csupán kötelességszerű feladatunk lennd, — de abban mindenkör szívünk legbensőbb, legtisztább örömet feltalálni ohajtuk.” Ezzel az ünneplést véget ért és a jelen voltak örömtelt szívvel távoztak a jótékony-ság színhelyéről.

Egy magyar ember katholizálása Wörishofenben. Érdekes hírt közölnek velünk Wörishofenből. Ott ugyanis a hó 19-én egy hazánkfia, az alvinei (Erdély) származású Loszádi Zudor János elhagyva Kálmán tévnanát, visszatért a kath. anyaszentegyház kebelébe. A hitvallást a wörishofeni templomban Kneipp Sebestyén prelátus-plebános kezébe tette le s új hitfelelőket az a ritka kitüntetés érte el alkalommal, hogy a tanuk tisztét József és József Ágost főhercegek vállalták el. Nagyban emelte a lélekemelő jelenet ünneplőességét az is, hogy Kneipp plebános szokott szívhez ható modorában egyszerű, de könyökig indító beszédet intézett a visszatérthez és hogy a főhercegek a nagyszámú közönség és fűrdővendégek jelenlété-

ben a szent áldozáshoz járultak. A hitvallás letétele után dr. Steiner Fülöp székesfejérvári megyéspüspök a bérmálás szentségét adta rá Zudorra. A bérmálása József főherceg volt. A bérmálás előtt dr. Steiner püspök megható magyar beszédet mondott, kifejezést adva abbéli örömeinek, hogy itt, messze a drága hazától megerősítheti hitében egy honfitársát, a kit Szent István király az örök üdv elnyerése céljából a magyarok Patronájának már előre is felajánlott.

Jótekönyvság. Felkörtöttünk a következő sorok közlésére: Krausz Mórné szül. Müller Janka urhölgy, a városból történt elátározása alkalmából a jótekönyvságnak szíves volt 10 frtot adományozni. Fogadják ezért az egylet nevében halás köszönetemet. Székesfejérvár, 1895. november 21. Szőgyény-Marich Julia védnök.

Tanítóválasztás. Bakony-Sárkányban, mint lapunkat értesítik, e hó 14-én egyhangúlag Vaibl Józsefet választották meg kántortanítóvá, a ki állítólag nem is okleveles tanító. Egyhangúlag választották meg, mivel ő volt az egyedüli pályázó, rájatta kívül nem volt senki hajlandó egy szobából álló (a másik szobát a dícső állami anyakönyvvizetés foglalta le) lakásban lakni 500 frti évi jövedelemmel aként, hogy ebből a dotációból még segéd tanítót is fizessen és élmezzen. Bizony ily körülmények között érthető, hogy okleveles tanító nem pályázott. Rendszeresíték a b.-sárkányiak a második tanítói állást s nem lesznek kénytelenek oklevél nélküli tanítót választani.

A gör. kel. szerb hitközség gyűlése. Súlyos csapás érte a székesfejérvári gör. kel. szerb hitközséget. Turiák Szvetozár esperes-plebános csütörtökön este 75 éves korában elhunyt. Temetése holnap vasárnap délután lesz. Az elhunytban, a ki 41 évig működött a lelkesi pályán és a kit székesfejérvári polgárságának osztatlan tisztelete környezett, Turiák Vazul, a szerbiai vasutak főellenőre és Turiák magyar államvasuti altités edes atyjokat siratják, Turiák János ügyvéd s volt városi tanácsos és Turiák Pál városi főszámvevő pedig testvéröket.

Jótekönyvság. Lovasberényből írják lapunknak, hogy Prif a e h József pápai praelátus, nagygyermek az ottani róm. kath. segényosorú gyermekek felruházására eddigi szokásához híven, az idén is tekintélyes összeget, a lovasberényi kath. népkörnek pedig 10 frtot adományozott. Cziráky Antal gróf, a mint a múlt télen, ugy most is tízfával látta el a kath. népkört.

A házbéradó három év tartamára bevallása. A házbéradó három év tartamára vagyis az 1896., 1897. és 1898. évekre való érvénynyel újból kivetendő lévén, az ezen ívet és alapjául szolgáló házbérjövodelem-vallomások benyújtására a m. kir. pénzügyminiszterium az 1895. évi november hó 15-től 30-ig terjedő időt tűzte ki. A városi hatóság felhívja önelfogva a háztulajdonosokat, hogy a nekik (ingyen) kézbesített házbérjövodelem vallomási íveket pontosan és a valóságnak megfelelő hűséggel töltsék ki s azt a városi pénzügyi tanácsosi hivatalban legkésőbb november hó 30-ig okvetlenül be nyujtsák.

Karácsonyi remények. Alig 14 nap választ már el a magyar osztálysorsjáték nagy nyoromény húzásától, mely f. évi december 6-14-ig ejtetik meg és melyen 21499 nyeremény kerül 4.332.000 korona összerbótkben kisorsolásra. Hogy ezen oly óriási esélyekkel bíró sorsjátékok oly egyének is játszhassanak, akik egy egész sorsjegyről 40 frtot áldozni nem akarnak vagy nem képesek, a magyar osztálysorsjáték sorsjegyeinek igen elm. módon tízedeke (á 4 frt) és huszadokra (á 2 frt) vannak beosztva. Elgondolható tehát hány emberről gondoskodik Fortuna isten-asszony ezen húzásnál a mennyiben a kisorsolásra kerülő közel 4¹/₂ millió, részben az egész sorsjegyek tulajdonosai között, másrészt azonban a tízed és huszad sorsjegyek birtokosai között is feloszlik, úgy hogy a több mint 100.000 szerencsés nyertő azon helyzetben lesz, hogy boldog karácsonyt illet és szeretett óvái iránt gazdag ajándékkal bizonyíthatja.

Táncevigalom. A székesfejérvári iparos ifjuság önképzőköré f. hó 24-én, vasárnap, a „Fekete Sas” szállóba nagytörményben, pénztára javára táncevigalmat rendez szavallattal s énekkel egybekötve. Az eléggé változatos műsorból kiemeltük, hogy Sznlér István felolvasást is tart. Az estély 8 órakor kezdődik.

Asszonyvásár nyílt meg Magyarországon, csaknem olyan asszonyvásár, mint Törökországban és Ázsia és Afrika egyéb bájós vidékeiben, a hol nincsenek apostoli királyságok. Bizonyítja ezt a következő körlevél, melyet egy magyar ügyvéd osztrák kollegájához intézett, s a mely a „Vaterland” közlése szerint magyarul így hangzik:

Felső-Eőr, 1895. nov. 1.

Zaborszky Gyula köv. és váltó ügyvéd Felső-Eőr (Magyarország) Vasuti, posta- és távirtda állomás.

Tekintetes Úram!

Igen tisztelt Kártárs Úr!

Sokfelől hoztam intézett kérdésekre van szerencsém a következőket b. tudomására hozni:

Osztrák alattvalók és házások, a kik Ausztriában ügylet és asztaltól törvényesen elválasztattak, és a kik más egyénektől ismét és Ausztriában is törvényes és törvényes házasságra lépni és ezért Magyarországon törvényes polgári és egyházi, esetleg csak polgári házasságot kötni akarnak, igénybe vehetik közbenj. ísomat.

Felvilágosításokkal szolgálok, ha közlöttek velem:

1. Az elévült egyének életkora.
2. Azon időpont megnevezése, a mikor az illető osztrák törvényes elválasztási ítélete vagy a válási végzés jogerőt nyert.
3. A válásnak törvényesen felsorolt okai.
4. Azon idő megnevezése, a mióta a házastársak elváltak élnék.

Kimerítő felvilágosításokért (fúvadás és költségek) 5 frtjui (10 korona) tiszteletdíjat igényelek, mely összeg a megkérdezőknek megfizetendő.

Kiváló tisztelettel

Tekintetességed kártárs

ZABORSZKY GYULA.

A „Vaterland” így kommentálja ezt a magyar ügyvédi kar erkölcsi nivóját mélyen megalázó körlevelet: „Lapunk egyik barátja, a ki rendelkezésünkre bocsátja az előttünk már ismeretes botránys körlevelet, igen találóan a következő megjegyzéseket fűzi hozzá: Elküldöm önöknek esetleges közlés céljából a körlevelet, jóllehet tudom, hogy az nem b. lapjukba való, hanem inkább azon lapokba, a melyek nap nap után közlik Sigi Ernst hirdetéseit (gummi árak). Esetleges tévedések elkerülése végett megjegyzem, hogy Zaborszky Gyula ur nem azonos azon Saborszkyval, a ki a magyar sertéspiacról szóló tudósításokkal látja el a lapokat. Bizony, ennyire jutott a keresztény házasság Magyarországon, hogy ilyen keserű megjegyzést kell már tenni: Ime az eddig lovagiasnak nevezett nemzet törvényhozói és gavallozói csere-bere tárgyává tették a nőt”.

Halálozás. Dorosikei Huszár Ödön, fejérmegyei tiszteletbeli számvevője, Huszár Ágost alispán fia, mint részvétellel értesülünk, tegnapelőtt reggel hosszas betegség után életének 27-ik évében Sárbovárdon elhunyt. Hült tetemei holnap délután 1 órakor az ev. ref. felekezet szertartásai szerint fognak örök nyugalomra tétetni Sárbovárdon, a családi sírban.

Az első hó. A naptár is úgy jár, mint a magyar kormány hivatalos és félhivatalos lapjai: folytonosan lecafolják a tények. A tél, melynek a naptár szerint csak egy hónap múlva volna megengedve beállania, fityeg hányt a hivatalos terminusnak és már most köszöntött be. Csütörtökön délelőtt az amugy is már alacsony hőmérséklet elérte az 0 fokot és csakhamar hőpélése szállingóztak alá a város utcáira, a háztetőkre és a járókelők ruháira. Azonban, mintha tudta volna a tél ökelme, hogy most még csak afféle hivatalos vendég, szörnyű félfénken lépett fel s csak félóránál alkalmatlanokodott. Lovasberényben is, mint nekünk onnan írják, havazott csütörtökön délelőtt 10 és 11 óra között. Hanem azért „a jég megvan törve” s a barometer azzal biztat, hogy a legközelebbi napokban ismét hó lesz. Tegnap éjjel már erősen fagyott, a minék kivált a jég-sport kedvelői örülnek. A koresolyázó-egylet, mint halljuk, már is készüli akciójába lépni.

Hirtelen halál. K. Szabó István szent-mihályi lakos, posta küldőné folyó hó 19-én d. u. 5 órakor átvette a postai küldeményeket s olindult a vasuti állomáshoz. Ott a posta-épület kertjében összeest s rögtön meghalt. Halálát szívzajba okozta, melyben már egy óv óta szenvedett.

Szerencsétlenség egy építkezésnél. A vötkös könnyelműség és gondatlanság majdnem 11 ember életét oltotta ki e hó 21-én Budapesten. Az említett nap kora délutánján a Csengery utca 53. sz. a. épülő háromemeletes palota állványai leszakadtak s 11 embert tomettek maguk alá. Az udvar feléli állványokon a munkások lépcsőföveket hordták fel a harmadik emeletre s részint az erkélyre, részint a még nedves boltzatra rakták, mely az iszonyu teher alatt leszakadt s a lehulló kövek összedöntötték az állványokat s az ott ebédelő munkások a romok alá kerültek. A szerencsétlenek között vannak székesfejérváriak is és pedig: Dörner Ferenc és József közművesek (hajós-utca 25.) és Bori Ignác napszámos (Hornád-utca 13.) A szerencsétlenségek az első segélyt Andrassy Aladár gróf udvarján nyújtották s onnét rögtön a Rókus kórházba szállították őket, a hol egy közülük ostefelé, Dörner Ferenc pedig tegnap halt meg. A rendőrség képviselői kihallgatták a napszámosokat és Manó József építőmestert, ki mindont Süvegcs János palléra hárított, a miért is Süvegcs aztán le is tartóztatták, sőt a szakértői vélemény meghallgatása után kihallgatták. Süvegcs János pallér szintén székesfejérvári születésű. Az áldozatok iránt nagy a részvét s majdnem zendülés tört ki a nép között a habynak látszó pallér ellen. A vizsgálat különben majd kideríti a vétkest, s nem fogja kikerülni az igazság közét.

Haladás. Székesfejérvár szab. kir. városa egy nagyobb szabású és itt még e szakmában nem létező üzletet kapott, mely mezőgazdasági gépek, műszaki cikkek, malom szükségletek, varrógépek, gépekhez pótrészek és minden a gazdasági célokra szükséges eszközöket tartalmazza, mely a fővárosi hasonló üzletek mintájára van berendezve, miért is bátran állíthatjuk, hogy a közönség azon kélloemes helyzetbe jut, miszorint jövőre szükségletét városunkban, Dörnt Manó és Társa cégénél Kossuth-utca 18. szám alatt fedezheti.

*** Értésítés!** A n. érd. közönség érdekeit szem előtt tartva áruházamhoz egy fehérművet varrodát csatoltam, — a hol kizárólag ismert elsőrendű gyárosok anyagából készülnék a legremekbőb kivitelben agyneműk, női ingek, haló kötötök, alsó szoknyák, csecsemő és mindenféle férfi fehérművek, melyekből készen is gazdag választékot tartok. — Ruhakelmék, pargetok és kész női felöltők óriási választékban lesznek elarusitva az idény előrehaladottsága folytán. Számos látogatásot esdve, maradok hódolattal: ANTAL JOZSEF.

*** Deutsch Manó és Fia** divat-áruháza az előre haladott idény miatt, vevőinek kitünő alkalmat nyujt arra, hogy női ruhaszövet-felöltők, vászon és szőnyegekhez a lehető legolcsóbban juthasson. E kivételes eladásra a n. érd. hülgyközönség figyelmeztetik a kedvező alkalmi felhasználására, ne mulasztza el senki felkésztetését a legjobb és legkülönbözőbb árúknak olcsó áron beszerezni.

*** Ügyvéd keresetük.** Egy vidéki városkában ügyes, agilis, katolikus, fiatal, tótu l is beszéző ügyvédet keresnek s némi készpénzfizetés mellett, eléggé jövedelmező praxist is biztosítanak neki. Bövebb felvilágosítással szolgál a „néppárt” ország. k. közp. iró d. á. Budapest, József-körút 31/b. sz.

* Palotai-utca 10. sz. alatti házban egy 4 szoba, előszoba, konyha és mellék-helyiségekből álló szép és száraz lakás 1896. évi február 1-ére kiadó. — Ugyanott 1 istálló és kocsi felszer is azonnal kiadó.

* Katholikus körök, egyletek és a lelkeskedő papság, kik olcsón fél áron alul is *egészen új s ép könyvek* folyóiratok beszerzésére hajlandók, irjanak lapunkhoz és megküldetik nekik a körül-belül 75 kötetre menő művek jegyzéke.

Irodalom és Művészet.

Egy magyar kath. író kitüntetésé.

Ritka kitüntetés érte Simon Péter fővárosi gimnáziumi tanárt, ki most a Szt.-István-Társulat Tud. és Irod. Osztályának tagja s már az évek hosszu sora óta hazafias és keresztény kath. szellemben műveli az irodalmat, a legutóbbi években pedig „*Király és Korona*“ (1892.) és „*Király és Nemzet*“ (1895.) című történelmi művel keltett feltűnést. Utóbbi két kötetes művét, melyet a kritika igen kedvezően fogadott és a melyért a király, a királyné, József főherceg s az uralkodóháznak még több tagja kitüntette, a pápai színekbe díszesen bekötve, azon kéressel terjesztette föl XIII. Leó pápához, hogy Ő Szentsége azt gyermeki szeretete, hódolata és hü ragaszkodása zálogául legkegyelmesebben elfogadni méltóztassék. R a m p o l l a b i b o r n o k erre latinul válaszolt Simonnak. A levél magyar fordítása így hangzik:

27260. sz.

Tekintetes Uram!

Az általad kiadott, „*Király és Nemzet*“ című munkával együtt előterjesztett a Szentséges Atyának mult október hó 12-én kelt legalázatosabb leveled. A Pápa iránti szereteted és engedelmességed eme tanubizonyosságát Ő Szentsége igen kedvesen fogadta; annál is inkább, mert az apostoli szent Szék iránti legodaadóbb ragaszkodásodat kinyilvánítottad és kijelentetted, hogy ugyanazon mű megírásánál és kiállításánál az volt a szándékom, hogy az olvasókban az Isten, egyház és haza iránti szeretetet fölgerjesszed és azoknak kegyeletét igen számos legkiválóbb példák felállításával tápláljad, — a mely gyümölcsöt szívből kívánja jeles és hosszú munkálkodásodnak. A közben pedig téged *megérdemelt ajánlatával* kísérve és a munka felajánlott példányáért halás köszönetet mondva, *neked szeretetteljesen adja meg apostoli áldását.*

Amit Ő Szentsége parancsára veled szíves-örömmel közölve, neked az Úrtól minden jókat kívánok, maradván

Neked

Rómában, 1895. nov. 8.

jóakaró

Rampolla M. bibornok.

Ilyen kitüntetésben, ilyen ajánlásban még kevés magyar író részesült. A Szent Atya, midőn Simon művét illy kedvezően fogadta, ismét félreismerhetlen jelt adta nemcsak a magyarországi katolikusok és különösen a kath. irodalom magyar művelői iránt érzett jóindulatának, hanem a katolicizmust kiválóan jellemző elfogulatlanságának és toleranciájának is. Hiszen Simon művében, melyet e hasárokban annak idején méltattunk, diésérettel halmozza el a zsidókat, unitáriusokat, reformátusokat, evangélikusokat és

görög keletieket olyan tettékért, a melyek az elismerést valóban megérdemlik és nem csupán a katolikusok érdemeire szorítkozott, bár ezekkel az egész könyvet is megtölthette volna. Midőn örömmel udvözöljük Simont, a kath. író a pápai kitüntetésért, újra ajánljuk művét a kath. körök, a papság s a tanferfiak figyelmébe. A két vastos kötet ára füzve 5 frt. Kapható a szerzőnél, Budapest, Alpar-utca 10.

Színház.

Csütörtökön *A szegény Jonathán*, Millöcker operettjét játszották csekély számú publikum előtt. A szép énekrészekkel gazdagon ellátott darab előadása elég gürdülkenyen folyt le. Nagy Gyula (Vandergold) játéka színtelen, merev volt ugyan; de ezt a merevséget már megszoktuk a Wendergoldoknál, mivel hogy mindig tenorista a személyesítőjük. Dobó mint Tripp Jonathán minden tekintetben sikerült alakítást nyújtott. Petrik Agnest (Harryet) csinos énekeért többször hívták a lámpák elé. Csongory Mariska ügyes eleven játékkal aratott sikert. Hegyessynek (Quickli Tóbiás) néha szerepéhez nem illő drasztikus komika sokat elvont az előadás jó sikeréből. Egyáltalában nagyon jó lenne, ha Hegyessy néha, különösen operettekben megfedekezne arról, hogy az ő neve mellé oda van az is nyomtatva, hogy: *burleszk-komikus*.

Pénteken a páholyok kivételével megtelt az egész színház közönséggel. Katona *Bánk-bánja* ment zónában a legszöbb sikerrel. Palágyi (Bánk) alakítása meglepő volt annál inkább, mert nagyobb szerepben még nem láttuk s közel se sejtettünk benne annyi drámai erőt. Csupán a beszéde ellen lehet kifogásunk, amennyiben szenvedélyes kitöréseknél fojtott hangja alig volt megérthető. Holczylona szép, érzelmes játékkal osztatlan tetszést aratott. Németh (Petur bán) hatással adta a békétlen főurat.

A negyedik felvonás közben a színpadról valakinek az az ötlete támadt, hogy a függöny kénkölyükjén keresztül dugja nem a legüszöbb ujjait s a magasabb helyzetben levő publikum élénk mulattatására ott billegtette jó 5 percre. (Nagyon szép volt!) A jövőben talán jó lenne mindjárt egy clown-t kiültetni a sugólyuk tetejére — ez talán még hatásosabb lesz.

Ma este *A citerást* adják, holnap vasárnap délután a *Hamupipóké*t, este pedig *A citerást*.

A jövő heti műsor ez:

Hétfőn, nov. 25-én: *Goldstein Számi az új honpolgár* (Bátran el is maradhatna.)Kedden, nov. 26-án: *Kisvárosi nagyságok*. (Ujdonság.)Szerdán, nov. 27-én: *Don César*.Csütörtökön, nov. 28-án: *Charitás és Szt-László király*. (Ujdonság.)Pénteken, nov. 29-én: *Bányamester* (Zónában.)Szombaton, nov. 30-án: *Az ötödik pont*. (Ujdonság.)Vasárnap, decz. 1-én: Délután a *Falurossza*, este *Hortobágyi virtus*. (Ujdonság.) M-i.

— **Az Aquinói-Szent-Tamás-Társaság** az 1895. évi november hó 27-én, szerdán d. u. 5 órakor, Budapesten a Szent-István-társulat gyűléstermében (Királyi Pál-utca 13. sz.) rendes felolvasó gyűlést tart, melyre a társaság alapító, pártoló és rendes tagjai, valamint az érdeklődő közönséget tisztelettel meghívja az elnökség. Tárgyszorozat: 1. Folyó ügyek. 2. Surányi János pártoló tag felolvasása: Aquinói st. Tamás a pozitívista jogbölcsészletről.

— **Katholikus tanügy.** Kormányossy Ferenc tanügyi lapjának nov. 15-iki száma most jelent meg érdekes szakszerű tartalommal. Előfizetési ára egy évre 2 frt. Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Budapest VI. ker. Szondy-utca 28. Ajánljuk e minden ízében kath. szellemű tanügyi közlönyt a kath. tanítóság figyelmébe.

Az ezredéves kiállításról.

A konzulátusok és a kiállítás.

Goluchovszky Agenor gróf külügy-miniszter, mint már megirtuk volt, körlevelet intézett a császári és királyi konzulátusokhoz, melyben a budapesti ezredéves kiállítás propagálására és a külföld általános érdeklődésének felkeltésére és ébrentartására szólította fel őket. Most a külügyminiszter arról értesíti Bányffy Dezső báró miniszterelnököt, hogy a főkonzulok jelentései sorra érkeznek be, s mindenünnen azt tudatják, hogy testületek, kamarák, és magánosok is mindenütt nagy érdeklődéssel és várakozással vannak Magyarország ezredéves ünnepe iránt, s így bizvást várható, hogy külső országokból szokatlan nagy számban fogják a budapesti kiállítást látogatni. A külföldi konzulátusok majdnem mind, számos plakátot, prospektust, röpírtatót és ismertető és leíró jelentéseket kérnek a kiállításról, amelyeknek kellő helyen való terjesztéséről gondoskodni fognak. Talán fölösleges külön kiemelni, hogy Kálmán Ernő miniszter utasítására a kört nyomtatványokat azonnal elküldötték az illető konzulátusoknak. A legnagyobb érdeklődésről egyébként a németországi, olaszországi, szerbiai és romániai jelentések szólnak.

Gyermekek a kiállításon.

Az ezredéves kiállítás fohívatása és így természetesen törekvése is, hogy felöljejen mindent, ami Magyarország ezeréves múltját és teljes jelenét tökéletesen feltárja. Hogy mindenki ott találjon mindent, a mi a multat magyarázza, a jelent megmutatja s a jövőre biztat és buzdít. S nem is fog onnan hiányozni semmi, ami tudóst, kutatót, művészt, író, mesterembert, kereskedőt, földmivelőt, katonát, idevalót és külső országit érdekelhet. S noha eddig még semmiféle kiállítás se produkálta, egy kis házaga lett volna ennek a teljességnek, ha kimarad belőle a gyermekek, aki, ha kijut az ország nagy ünnepére, a legtöbb impressziót kapja és őri meg a csodaszámba menő látottakból.

Három irányban kellett a gyermekekről gondoskodni, s ez minden tekintetben teljesen megtörtént. Elsőbben látványlót kap a gyermek a neki épült gyermek pavilonban. Óriási karácsonya, a gyermek-játékok ezerféle faja: kard, puská, csabó, olomkatona, paripa a funak, baba, cifra babaruha, butor, főző szerzám a leányrak. Azután szórakozó és tartózkodó hely is kellett a gyermekeknek. Erre való lesz a pavillon tágas udvara. A falakat vad szőlő futja be, a földet száraz, lágy homok fedi. Két bódé lesz az udvaron, az egyikben játékokat árulnak, a másikban gyümölcsöt, süteményt, tejet.

De nemcsak a gyermekeket, a nagyokat is érdekli majd a gyermek pavillon. Legfőképp a fiatal mamákat. — Megtanulhatják itt mi káros a gyermeknek, s minő bajokat okoznak az egészségtelen festékek színezett emuivalok, a rossz szerkezetű butorok és egyéb tárgyak. De látják majd a célszerűt és jót is. Erre való lesz a minta gyermek szoba, amely nemcsak izlés dolgában lesz mintaszerű, hanem egészségi szempontból is.

Igen csinosnak ígérkezik a gyermek pavillon két másik szobája is: a kalotaszegi és a békésmegyei. Ezeket az említett vidékek szokása és izlése szerint rendezik be, odaváló holmikkal, s hogy szemrevalóbb legyen a két szoba, a megfelelő ruhába bújtatott bábukkal fogják élni. A békésmegyei szobában épen karácsony ünnepét tartják, a szoba közepén karácsonyfa lesz, a békési szokások szerint földiszívte.

Orvosi osztálya is lesz a gyermek pavilonnak. Itt állítanak ki: a Stefánia gyermekkörház, ortopéd-intézetek, védhimlő oltó intézetek stb.

De talán a legérdekesebb rész s bizonyosan a legértékesebb a retrospektív kiállítás lesz. Gyermekreliquiák, antik játékok, bölcsők, ruhák, ékszerök, butorok a mult időkől. Mindenesetre nagyrészt látványlót lesz ismert és nagynevű emberek gyermek-kori játékeit, babaruháit, bölcsőjét együtt látni. Ennek a kiállításnak a rendezését nagyon előkelő hölgybizottság vezeti, melynek védő asszonya Klótild főhercegnő, elnöke gróf Wenckheim Frigyesné, alelnöke Dániel Ernő.

A gyermek pavillon már teljesen felépült, s most a belső díszítését csinálja. A berendezés és beosztás terve már szintén elkészült.

A közöshadsereg a kiállításon.

Az osztr. magyar közöshadügy a kiállításon külön pavilonban rendkívül érdekes és gondosan elkészített csoportokban lesz bemutatva. A tanulságosan összeállított gazdag anyag a közös hadügyminiszterium megbízása folytán már együtt van a bécsi Arsenalban és a hadsereg részéről külön e célra kijelölt három szakközeg által lesz a kiállításon rendezve. A kiállítandó tárgyak közül különösen érdekes az 1868-ban készült ágyu, melyen Ő F e l s é g e tanulta először az ágyulövet, azután egy tüzércsoport művészileg utánzott lovakkal és katonákkal teljesen felszerelve és egy hegyi ágyu üteg munitióval és három igással; továbbá fel lesz állítva egy gula-koloszus a hadsereg által használt összes fegyvernemekből. A katonai pavilon falai érdekes szakképekkel és festményekkel lesznek díszítve és számos fénykép utánzatban hadseregünk és a katonai élet jelenetét változatos képekben lesznek bemutatva.

Közgazdaság.

Szövetkezet Rózsahegyén. A néppárt által teljesen meghódított Rózsahegyén is kezd terjedni a szövetkezeti eszme. November 15-én egy értekezlet egy fogyasztási szövetkezetnek létesítését elhatározta s aláírási íveken eddig 22.000 frtót vannak üzletészvények jegyezve. A megye területén működő tíz hasonló szövetkezet elhatározta, hogy csatlakozik a rózsahegyhez s ezt megbízza, hogy mint központi szövetkezet a szükséges árukat számukra nagyban bevásárolja. A város polgárai között az eszméért nagy a lelkesedés, csak azok tanúsítanak iránta ellenszenvet, a kik üzleti érdekeiket féltik. Ezek azután fukosnak fűböz-fűhoz, főispánhoz. hogy ne hagyja helyben a miniszterium az alapszabályokat, és hihetetlen, a mint a városban beszélnek, valószínű, hogy célt is fognak érni, mert állítólag a mérvadó körökben meg van a hajlandóság az eszme megvalósítását lehetővé tenni. Majd megváltik, hogy az álliberális kereskedelmi elvek éltel hatalmasak-e még arra, hogy ily idővis intézményt megsemmisítsenek!

A mezőgazdasági statisztikai összeírást országszerte igen furcsa szünetek kísérik. Kőbányán a csirkeárus kofák a csirkek összeírása miatt azt egyenlőre, hogy csirkeadó lesz kivétel, hirtelenül leszállították a csirke árát, csakhogy tudhassanak rajta. — Debrecenben a közönség egy része bizalmatlanul, sőt rosszakarattal fogadja az összeírásokat. Többen keröken megtagadták a feleleteket. Mások elfogadták a valót és valótlan adatokat mondanak be. Egy úri ember még a bérleje nevét sem akarta tudni.

A borítaladó kedvezményes tételének alkalmazása. Kérdés merült fel az iránt, hogy ha a saját termésű borainak fogyasztására nézve kedvezményes adótételben részesülő szőlősgazda meghal, átszáll-e a kedvezmény az év hátralévő része alatt a külön háztartásban levő örökösökre? A pénzügyminiszter eme kérdés folytán kijelentette, hogy a kedvezmény további élvezetében csakis azok az örökösök részesülhetnek, a kik az elhunytal közös háztartásban élvén, az igény jogosultság bejelentésekor számba voltak véve; ha azonban a külön háztartásban volt örökösök örökösödés útján a szőlőbirtokot vagy annak egy részét is megkapják, nem forog fenn nehézség az ellen, hogy a kedvezmény az örökölt borokra is kiterjesszessék.

Hol lesz a déli vasut szék-helye? A „D. H.“ arról értesül, hogy a legközelebbi hetekben a déli vasut államosítása tárgyában az osztrák és magyar kormányok között a tárgyalások újból komolyan fölvetetnek, s a megállapodás iránt alapos a kilátás. Ezen esetben a déli vasut budapesti igazgatóságának megszűntével, annak összes magyarországi vonalai a szombathelyi üzletvezetőség ügykörébe oszthatnak, minek következtében a nevezett üzletvezetőség oly jelentékeny személyzet-szaporítást fog igényelni, hogy az egyszerre az ország legnagyobb üzletvezetőségei közé emelkedik.

Műtrágya. A „Hungária“ műtrágya, kénsav és vegyi-ipar részvénytársaság jelentése, Budapest. A tavaszi üzlet nem fejlődik ugyan rohamosan, de rendszeren s a lefolyt héten ismét több üzlet kötetett a multheti árak mellett. — Első sorban Thomas-salak őrrend nagy keresletnek mely cikk ez évben való szállításon jelentékenyen olcsóbb úgy hogy több havi raktározás mellett is igen kifizetődik. Hogy mily nagy fontosságot tulajdonítanak az elsőrendű

mezőgazdasági államokban a műtrágyaárának s mindennek a mi azzal összefüggésben van, mutatja ismét a „Neue Freue Presse“ keddi számában „A szocialistákus kormány párt Franciaországban“ cím alatt megjelent párisi közlemény, mely többek között az algeriai foszfát telepek kiaknázását illető engedély megvonását behatárolja. — Minden kétséget kizár, hogy a francia mezőgazdaság a tabossal foszfát telepek kiaknázásának államosításával jelentékeny támogatást nyerne.

Jegyzések 1896. tavaszi szállításra a következők:

Kettős-szuperfoszfát	20—22 ⁰ / ₀	5-85 — 6-35 frt
Prima-szuperfoszfát	16—18 ⁰ / ₀	4.30 — 4-75 frt
V. ind. párolt esontliszt	4 1—2 25 ⁰ / ₀	6-20 — 6-50 frt
Hoyermann-f. Thomas-salak	18—20 ⁰ / ₀	3-30 — 3-60 frt
ugyanaz	22—25 ⁰ / ₀	3-50 — 3-75 frt
Kálitrágya	20—25 ⁰ / ₀	2-55 — 2-70 frt
Ammoniak-szuperfoszfát	10—12 ⁰ / ₀ — 3-5 ⁰ / ₀	5-00 — 6-10 frt
Kénsavas-káli	90—96 ⁰ / ₀	10-40 — 10-90 frt
Chilisalétrum azonnali szállításra		10 50 — 11-10 frt

Az árak 100 kgonként zsákkal együtt elegysuly tisztasuly gyanánt az egyes állomások távolsága szerint értődnek.
Vasgálic I-a 3-00 — 3-20 frt
Vasgálic II-a 3-80 — 3 — frt
Régálic 24-00 — 24-75 frt
(100 kgonként 50 kgos hordókban Budapesten.)

Szerkesztői üzenetek.

Nagyon kérjük katolikus hit-rokonainkat, hogy csak olyan lapokra adják pénzüket, amelyek katolikus meggyőződésünket tisztelik. Ne támogassuk bűnrészességgel a zsidó sajtót, amely garasainkból palotákat emel-tet, de uton-utfélen pellengerre állítja hitűnket és arcul veri katolikus hit-elveinket.

V. Zs. Módos. A másik cikk végén tett kérdésre legjobban a néppárt központi irodája fog megfelelni, Sziveskedjenek tehát odafordulni.

Ifj. FÜSTÉR IMRE

asztalos- és kárpitos butorraktára
Székesfejervár, iskola-utca 10.

A nagyérdomú helybeli és vidéki közönség becses figyelmébe ajánlom újonnan be-
rendezett dus vállalkéku

kárpitos és asztalos butorraktáramat,

hol minden e szakmába vágó munkák nagy választékban kaphatók a legegyszerűbbtől a logfinomabbig, u. m.: **háló, ebédlő, szalon, iroda és előszoba** berendezések. Széjjel nyitható fotel, mely éjjel ágyak alkalmazható, magas divánok, ottománok, tükrök, képek és más itt fel nem sorolt asztalos- és kárpitosmunkák.

Különösen ajánlom figyelembe venni, hogy a megrendelt butordarabok vagy átalakítások, kézimunkák monderozása, régi butorok a saját műhelyemben és felügyelem alatt készülnek; miért is minden nálam rendelt butorkört, illetve munkákért kezes-séget vállalom.

Rajzokkal, mintákkal és költségvetésekkel szivesen szolgálom. Vidéki megrendeléseknél a címre különösen vigyázni kérem.

Tisztelettel
Ifj. Füstér Imre.

Fodrász-üzlet megnyitás.

Alólírott tisztelettel értesitem a n. é. helybeli és vidéki közönséget, miszerint a Szent-Ferenc-rendűek épületében a püspöki palotával szemben lévő

Földes Ignázt-féle

borbély és fodrász üzletet

átvettem és azt a mai kor igényeinek megfelelőleg újonnan berendeztem.

Midőn üzletem

folyó évi november hó 16-án, azaz szombaton

megnyitottam és a n. é. közönség becses tudomására hozva, kérem pártfogását s egyszerűsminde biztosítom, hogy éveken át szerzett tapasztalataim és szakavatottságom érvényesítésével mindenkor törekedni fogok a n. é. közönség igényeit a legpontosabban kielégíteni és teljes bizalmát kiérdemelni.

Teljes tisztelettel

Gaál István,
borbély és fodrász.

Templomi szövetek gyára.

Kitüntetve 1873.

Kitüntetve 1881.

DEILER JÓZSEF

templomi szerek gyára és templomi ruhák készítése

Bécs, VII., Zieglergasse 27.

Képvisele: BRÜCKNER FERENCZ.

Megrendelésre készítek minden templomi ruhát, p. o.

Casulát, Vecsernye-köpenyt, Dalmatikát, Velumokat, Stófiakat,

menyezetekeket, zászlókat stb.,

valamint egész ORNATUST a legkorrektebb kivitelben.

Templomi szükségletek.

Műhírmzés.

Templomi ruhák.

Hirdetmény.

A magyar osztálysorsjáték második osztályának húzása december 6-án kezdődik és december 14-ig tart. Vételsorsjegyek — a míg a készlet tart — és pedig: egy egész sorsjegy 80 koronáért, egy tized sorsjegy 8 koronáért és egy huszad sorsjegy 4 koronáért az ismert elárúsítóknál kaphatók, a kik egyszersmind mindennemű felvilágosítással szolgálnak. Megrendelésekkel kérjük ezekhez (nem hozzánk) fordulni.

Budapest, 1895. november 1-én.

Magyar Osztálysorsjáték Igazgatósága.

MÁR
1895. DECEMBER HÓ 6-14-ig
 ejtetik meg a

Magyar Osztálysorsjáték NAGY NYEREMÉNYHÚZÁSA

melyben 21499 pénznyeremény kerül

4 millió 332.000 korona

összértékben kisorsolásra többek között egy 600.000 koronás jutalom 400.000, 200.000, 100.000, 50.000 stb. stb. koronás nyereményekkel.

A legnagyobb nyeremény EGY MILLIÓ korona.

a legszerencsésebb esetben

A sorsjegyek árai: 1 egész 40 frt 1 tized 4 frt
 1 fél 20 „ 1 huszad 2 „

Biztonság okáért kérem a sorsjegyek küldését ajánlott levélben kérni. Az ajánlott levél portója fejében 15 kr., nyereményjegyzékért 10 kr., összesen 25 kr. fizetendő.

Ajánlja és szétküldi postautalvány ellenében vagy utánvétellel is

HEINTZE KÁROLY főelárúsító. Budapest, Szervita-tér 3-ik szám.

Sürgöny-cim: LOTTOHEINTZE, BUDAPEST.

Székesfehérvárott kapható: REICHARD MÓR főtőzsdéjében.

Hogy a tisztelt közönség különböző számú több sorsjegy birtokában nagyobb nyereménykilátáshoz jusson, — öt vagy minél több sorsjegy bevásárlásánál a legkülönbözőbb számokat állítom össze tetszés szerinti egész, fél, tized és huszadokból.

Tudományos foggyógyászat.

„A fogak jól rágván meg az ételeket, a gyomorra sokkal kevesebb munka jut az emésztésnél. Azért idült gyomorbetegségeket és a vérszegénységet sokszor gyógyított már meg a fogorvos.“

Mindenféle fog- és szájbetegségek alapos és tudományos gyógykezelése.

Plombálás (odvas és fájdalmat okozó fogak helyrehozása) arany-, platina- vagy emailal. Főleg aranyfombálásban alulirotnak dus tapasztalata van.

Zápfogak, melyeknek csak gyökerük van, ujonnan felépíttetnek arany fegkorona által.

Elöl álló fogak, melyeknek csak gyökörük van, műfogak által újra felépíttetnek úgy, hogy a természetes fogaktól nem lehet megkülönböztetni.

Hiányzó fogak helyettesítése amerikai műfogak által úgy, hogy a tökéletes rágás és szókijtés ismét helyre van hozva.

A fogak — mely nagyjából oka, hogy a fogak idejük előtt meozogni kezdenek — eltávolítása a legcélszerűbb eszközökkel.

Foghúzás tiszta eszközökkel és érzéketlenítő szerrel az antisepsis szabályzata szerint.

12 évi praxis.

Dr. Ritscher Zsigmond,

egyetemes orvostudor, fogorvos és műfogász

Székesfehérvár, sas-utca 7. sz.

Rendelés: d. e. 8—12 óráig, d. u. 2—6 óráig.

Este kitünő világítás mellett.

Hazai gyártmányú női posztó minden színben 48 és 55 kr.

Legdivatosabb

női divatkelmék, kabát- és gallérok

eddig helyben nem létezett választékkal

divatáru-házunkat felszereltük.

Leghíresebb gyárostól

VÁSZON ÉS ASZTALNEMŰEK

RAKTÁRA.

DEUTSCH MANÓ és FIA.

Állandó kiállítás menyasszonyi fehérnemű kelengyőkből.

Hirdetések

a „FEJERMEGYEI NAPLÓ“ részére

felvételnek

Márián György könyvnyomdájában,

Székesfehérvár, Szt-István-tér 1.

hol is mindennemű nyomdai munkák a legizlésebb kiállításban és legutányosabb árak mellett készíttetnek.

Selyem plus 1 frt.

Szőnyeg áruháza.

Van

utánzott „TOKAJI COGNAC». Ezek ugyan nagyon olcsók, de ép oly rosszak és így még a legkisebb összeget sem érik meg. — Ezen értéktelen utánzatok könnyen felismerhetők, mert

1) nem az egyedüli és csakis Tokajban létező

ELSŐ TOKAJI COGNACGYÁR származnak,

2) ezen **TOKAJ VÁROS CZIMEREVEL** nincsenek ellátva:

BEJEGYZETT
AZ ELSŐ TOKAJI

TOKAJBAN.

VÉDJEGE
COGNAC GYÁRNAK

Valódi csakis

TOKAJI COGNAC TOKAJ VÁROS CZIMERÉVEL

az

ELSŐ TOKAJI COGNACGYÁRBÓL, TOKAJBAN

a mely 1893/94. évben, mint hiteles közjegyzői okirat bizonyítja

725130 liter bort használt fel.

A fenti eredeti Tokaji Cognac kapható:

Acs Albert ur gyógyszerésztárában,	Kovács Pál	urnál,
Berényi Mór urnál,	Molnár Adolf	"
Deutsch A. F. "	Piskó László	"
Destek Adolf "	Róth Bertalan	"
Hoffmann Lajos "	Reitmann Ignác	"
Iwrich Viktor ur gyógyszerésztárában,	Schuracz S.	"
Karl József és Fia uraknál,	Reinits Lipót	"
	Uj. Tógl Gyula urnál.	

Helyi ügynök: BERGMANN és FIA cég.

Vasuti nj menetrend.

Érvényes 1895. szeptember hó 16-ától.

Székesfejervárról Budapest felé:

Reggel 4 ó. 24 p. személyvonat indul
Budapestre érkezik 6 ó. 29 p.
Reggel 6 ó. 15 p. vegyesvonat indul
Budapestre érkezik 8 ó. 16 p.
Dél előtt 8 ó. 49 p. gyorsvonat indul
Budapestre érkezik 10 ó. 9 p.
Délután 2 ó. 35 p. vegyesvonat indul
Budapestre érkezik 4 ó. 31 p.
Este 6 ó. 8 p. személyvonat indul
Budapestre érkezik 8 ó. 12 p. este.

Budapestről Székesfejervár felé:

Reggel 7 ó. 5 p. személyvonat indul
Székesfejervárra érkezik 9 ó. 16 p.
Délbe 2 ó. 25 p. vegyesvonat indul
Székesfejervárra érkezik 4 ó. 27 p.
Délután 5 ó. 25 p. személyvonat indul
Székesfejervárra érkezik 7 ó. 39 p.
Este 7 ó. 45 p. gyorsvonat indul
Székesfejervárra érkezik 9 ó. 10 p.
Este 9 ó. 25 p. indul
Székesfejervárra érkezik 11 ó. 33 p. éjjel.
Kelenföldről Győr felé reggel 8 ó. 40 p.
Kelenföldről Pécs felé reggel 8 ó. 30 p.

Székesfejervárról Uj-Szöny felé:

Dél előtt 10 ó. teherv. szem. száll. indul
Uj-Szönyre érkezik 2 ó. 46 p.
Este 9 ó. 32 p. személyvonat indul
Uj-Szönybe érkezik 12 ó. 41 p. éjjel.

Uj-Szönyből Székesfejervár felé:

Reggel 3 ó. 41 p. teherv. szem. száll. indul
Székesfejervárra érkezik 8 ó. 22 p.
Dél előtt 11 ó. 27 p. személyvonat indul
Székesfejervárra érkezik 2 ó. 26 p. d. u.

Székesfejervárról Nagy-Kanizsa felé:

Dél előtt 9 ó. 26 p. személyvonat indul
Nagy-Kanizsára érkezik 1 ó. 39 p. d. u.
Délután 4 ó. 33 p. vegyesvonat indul
Nagy-Kanizsára érkezik 8 ó. 44 p.
Este 9 ó. 17 p. gyorsvonat indul
Nagy-Kanizsára érkezik 12 ó. 10 p.
Éjjel 11 ó. 43 p. indul
Nagy-Kanizsára érkezik 3 ó. 52 p. reggel.

Nagy-Kanizsáról Székesfejervár felé:

Reggel 5 ó. 47 p. gyorsvonat indul
Székesfejervárra érkezik 8 ó. 39 p.
Reggel 10 ó. 0 p. vegyesvonat indul
Székesfejervárra érkezik 2 ó. 10 p.
Délután 2 ó. 0 p. indul
Székesfejervárra érkezik 6 ó. este.
Éjjel 12 ó. 15 p. indul
Székesfejervárra érkezik 4 ó. 16 p. reggel.

Székesfejervárról Veszprém felé

Reggel 5 ó. 20 p. vegyesvonat indul
Veszprémbe érkezik 8 ó. 1 p. reggel.
Dél előtt 9 ó. 34 p. személyvonat indul
Veszprémbe érkezik 10 ó. 59 p.
Kis-Czellbe érkezik 1 ó. 17 p.
Délután 1 ó. 35 p. indul
Veszprémbe érkezik 3 ó. 40 p.
Kis-Czellbe érkezik 6 ó. 36 p. este.
Este 9 ó. 27 p. vegyesvonat indul
Veszprémbe érkezik 11 ó. éjjel.

Veszprémből Székesfejervár felé:

Reggel 4 ó. 19 p. vegyesvonat indul
Székesfejervárra érkezik 6 ó. 0 p.
Dél előtt 7 ó. 3 p. indul
Székesfejervárra érkezik 8 ó. 30 p.
Délután 4 ó. 48 p. személyvonat indul
Székesfejervárra érkezik 5 ó. 53 p.

A legjobb
Szin-Szappan

Schicht-féle
szappan.

a kulcs bélyeggel.

Uj
tallélmány
szabadalmaza.

Tulajdonságai:

Igen jól kiszáritott,
kittünően tisztít,
használatban a legtaka-
rékosabb.

Jótáll a
fehérnemű és kéz
tisztaságáért és
ártalmatlansá-
gáért.

Kapható a legtöbb szakbarvágó detail-üzletben.

Nyomatott Mária György könyv- és műanyaggyártó gyárműjében Székesfejerváron.